

28.5.2003

Puolustusministeriö

PUOLUSTUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2002

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa puolustusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2002 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan puolustusministeriölle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Jaakko Eskola ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut puolustusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

TILINPÄÄTÖS**Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu**

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Puolustusministeriön tilinpäätöslaskelmien liitteessä 12 Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot esittämät tiedot ovat osin puutteelliset. Liitteessä ei esitetä tietoja kaikista puolustusministeriön vuodelle 2002 myönnetyistä val-

tuuksista eikä tietoja aiemmin käytetyistä valtuuksista, joista aiheutuu yhä talousarviomenoja.

Muilta osin tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus ja suoritustietojen sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin. Puolustusministeriöllä ei ollut vuonna 2002 maksullisen toiminnan vuosituloksen esittämisveloitetta, koska sen maksullinen toiminta oli vähäistä.

Puolustusministeriön toimintakertomuksessa esitetyt suorite- ja tuloksellisuustiedot ovat pääasiassa erilaisten toiminnallisten tavoitteiden sanallisia kuvauksia. Puolustusministeriön tilinpäätöksessä ei esitetä tuottavuus- ja taloudellisuustietoja eikä kustannuskehitystietoja. Nyt esitetyt tiedot ovat menopohjaisia toteumalukuja. Tuloksellisuudesta esitetyjä tietoja ei voida pitää oikeina ja riittävinä. Puolustusministeriön tulisi esittää tilinpäätöksessään tiedot tulosalueittaisesta kustannuskehityksestä olennaiset tehtäväalueet kattaen.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyseissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä hankintojen tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastuksen yhteydessä on tullut esille joitain puutteita inventointimenettelyjen osalta, joiden johdosta puolustusministeriö on ryhtynyt toimenpiteisiin. Sisäisen valvonnan tehtäviin kuuluu myös sen varmistaminen, että tuloksellisuudesta annetaan oikeat ja riittävät tiedot.

TULOSTAVOITTEET HALLINNONALALLA JA HALLINNONALAN TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

Tulostavoitemenettelyt hallinnonalalla

Puolustusministeriön hallinnonalalla ministeriö on asettanut keskeisille toiminnan osa-alueille tulostavoitteita. Asetettujen tulostavoitteiden puutteeksi puolustusministeriö- ja puolustusvoimat- tilivirastojen osalta on todettava, että ne eivät sisällä taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavia tavoitteita. Toisaalta hallinnonalan erityistoiminnot jossain määrin rajoittavat tulostavoitteiden esittämisen ja raportoinnin laajuutta. Mikäli toimivia taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteita ei perustelluista syistä voida asettaa, tulee ministeriön asettaa tulosalueittaisia kustannustavoitteita. Puolustushallinnon rakennuslaitokselle on asetettu toimivia ja mitattavia taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteita osalle sen toiminnasta. Todetakoon lisäksi, että Puolustusvoimien laskentatoimi ei nykyisellään kaikilta osin tue taloudellisuuden ja kustannuskehityksen seurantaa.

Toimintakertomuksen selvitys hallinnonalalle siirtomenoihin myönnettyjen määrärahojen vaikuttavuudesta

Hallinnonalan siirtomenot ovat vähäisiä ja tältä osin on esitetty riittävät tiedot.

Katsaus ministeriön toimialaan kuuluvaan liike- ja muuhun taloudelliseen toimintaan

Puolustusministeriön toimintakertomuksessa esitettyjä tietoja ministeriön toimialaan kuuluvaan liike- ja muuhun taloudelliseen toimintaan voidaan pitää riittävinä. Toimintakertomuksessa on esitetty tunnuslukuja VPU Pukutehdas Oy:n toiminnasta täydennettynä lyhyellä kirjallisella analyysillä. Hallinnonalan tilivirastojen maksullisesta toiminnasta on yhteenvetotiedot. Tilivirastojen maksullisesta toiminnasta esitettyjen tietojen luotettavuutta on käsitelty tilivirastojen tilintarkastuskertomuksissa.

Toimintakertomustiedot kokonaisuudessaan

Hallinnonalan toimintakertomuksessa on esitetty keskeiset tiedot hallinnonalan toiminnasta. Esitettyjen tietojen puutteina on todettava taloudellisuus- ja tuottavuustietojen sekä kustannuskehitystä kuvaavien tietojen vähäisyys.

**TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄDÖSTEN
NOUDATTAMINEN**

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säädöksiä on noudatettu.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja

Jaakko Eskola

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Puolustusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori